ՀՏԴ 891.981-93 Մկրտումյան
Դ 84 Հ
Մ 804

Մկրտումյան Կարինե
Մ 804 Խնդիրներ տատիկիս սնդուկից: Միջին տարիքի դպրոցականների համար / Կարինե Մկրտումյան.- Եր.: Հեղինակային հրատարակություն, 2010 թ.-62 էջ:

Խնդրագրքում զետեղված են տարբեր բարդության խնդիր-բանաստեղծություններ, որոնք կզարգացնեն դպրոցականների գեղարվեստական ճաշակը, մաթեմատիկական, տրամաբանական, վերլուծական ունակությունները, դատողությունը:

ՀՏԴ 891.981-93 Մկրտումյան
ԳՄԴ 84 Հ

Երկրորդ՝ վերանայված հրատարակություն:

© Կ.Մկրտումյան, 2010 թ.
© Կ.Մկրտումյան, 2013 թ.

ISBN 978-9939-53-575-3

Կ. Ս. ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՏԱՏԻԿԻՍ ՍՆԴՈՒԿԻՑ

ԵՐԵՎԱՆ-2013
ՀԵՂԻՆԱԿԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՔԼՈՐԻ ՎԻՇՏԸ............5

ԼԱՅԿԱՆ ՄԿՆԵՐԸ........9

ՀԱՐՍԱՆՔԱՏՈՒՆ........13

ԼԱԼԿԱՆ ՄԱՐԻՆ.........16

ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ.............18

ԳԱՐԵՀԱՑ...................21

ՏԱՏՍ..........................25

ԿՈՆՖԵՏՆԵՐԸ...........27

ՈՐՍՈՐԴՆԵՐԸ...........29

ՀԱՄՈՅԻ ԿՏԱԿԸ.........35

ՄԽՈ ՔԵՌԻՍ.............39

ՆՎԵՐՆԵՐԸ...............43

ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԸ...........46

ԽԱՇԸ.......................52

ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՀԱՅՐՍ.....55

ԱՔԼՈՐԻ ՎԻՃՏԸ

Ծեկ աքլորը թխսկան հավի
Ճուտիկների խաղով տարվեց,
Փափկափետուր փոքրիկների
Դեղնակտուց տեսքով գերվեց:
Մտածեց, որ ճիշտ բան կանի,
Եթե ինքն էլ ճտեր հանի,

Երփնափետուր խորոզներով
Հավաբույնը իր զարդարի:
Երկար պանջվեց ու չարչարվեց,
Մինչև երկու հավկիթ ածեց,
Հավանոցի եպնամաաում
Հարմարավետ անկյուն բացեց,
Առավոտից մինչ իրիկուն
Վրան նստած սիրով թխսեց,
Բայց կերածը շուտով մարսեց:
Երբ վեր կացավ, որ ջուր խմի,
Մի քանի կում բերանն առնի,
Թարմանալով կրկին նստի,
Տեղում կանգնած խելքը մաղվեց,
Սովից ճռճվեց և օրորվեց,
Սակայն, ավա՜ղ, էլ ուժ չուներ,

Թառին զարկվեց ու սայթաքեց,

Ոտքը դիպավ ածած ձվին,

Սա գլորվեց անմիջապես՝

Հարվածելով իր կողքինին:

Հավկիթները աչքի առջև

Ճրխկոցով կպան իրար...

Արտաքնապես ոչինչ չեղավ,

Եվ ոչ մեկն էլ չկոտրվեց,
Մինչդեռ վախից մայր-աքլորի
Սիրտը վիշտ ու ցավով պատվեց:
Դո՞ւ ինչ կասես, հեչ հույս չկա՞,
Իսկ միգուցե ճուտ դուրս կգա՞...
Ի՛մ բարեկամ, կատակ-խնդրում
Անվնաս ու անշառ սուտ կա,
Եթե գտնես, կապացուցես,
Որ գլխումդ դույզն-ինչ խելք կա,
Թե չգտնես, ինձ հավատա',
Խելքի թիքա անգամ չկա:

ԼԱՑԿԱՆ ՄԿՆԵՐԸ

Թուխսը լացի ձայն լսեց,
Տեղից ելավ, պպզվեց,
Սեղանատան անկյունում
Կրծողներին նկատեց:
-Ի՞նչ է եղել, մկնիկնե՛ր,
Ի՞նչ եք լալիս, փոքրիկնե՛ր:

Թխսկան հավի հարցումից
Լացկանները լռեցին,
Անգութ կապվից նեղսրտած՝
Իրենց դարդը պատմեցին:
Թուխսը լսեց մկներին,
Հիշեց անմեղ ճտերին,
Որոնց փիսոն գողացել,
Խեղդել ու փորն էր ածել:
-Ծվծվիկնե՛ր, մի՛ լացեք,
Դուք հարյուրն եք, իսկ նա՝ մեկ,
Բռնեք պոչից մռռանի,
Կախեք մեխից մառանի,
Թողեք այնքան մլավի,
Մինչև մեղքերն իր քավի:
-Մենք հարյուր չենք, որ հաղթենք:

-Իսկ որքա՜ն եք, դե ասե'ք,

Թե պակաս եք, լրացնենք:

-Մեր այժմյան քանակին

Մի այդքան էլ գումարիր,

Ստացածդ արդյունքի

Ուղիղ կեսն էլ հավելիր,

Եթե դու էլ, մա'յր հավիկ,

Մեզ հետ ելնես թեժ կռվի,
Այժմ հարյուր կլինենք,
Հախից կգանք չալ կատվի:
Ճուտիկներին երբ հիշեց,
Մայր հավիկը սրտնեղեց,
Լալկաններին խոստացավ,
Որ հին ոխը կհանի,
Մլավանին կախ կանի:
Քանի՞ մուկ կար, իմացե'ք,
Գլուխկոտրուկն այս լուծե'ք,
Թե կգտնեք, պարծեցեք:

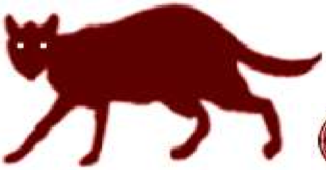

ՀԱՐՍԱՆՔԱՏՈՒՆ

Գյուղում մի մեծ ու սպասված
Հարսանիք էր նախատեսվում,
Ուստա Ավոն առաջնեկին`
Մեծ որդուն էր ամուսնացնում:
Մարդ ու կնիկ մանրակրկիտ
Հաշվել էին վարպետորեն`
Քանի սեղան պիտի բացեն,
Որ կարենան եկողներին
Հեշտ ու հանգիստ տեղավորեն,
Մինչ լուսաբաց ուտեն-խմեն,
Ուրախանան, լավ քեֆ անեն:
Ավոն կանչեց ամբողջ ցեղին`
Զույգ քույրերին, եղբայրներին,
Քեռիներին, զարմիկներին,
Նրա կինն էլ ինքն իր հերթին

Հրավիրեց ազգուտակին:
Տանն ուներին դեռ պապական,
Շատից-քչից կիրառական,
Կաղնեփայտից հսկայական
Ընդամենը յոթ հատ սեղան:
Մի թուղթ վերցրին,
Ողջ հյուրերին գրառեցին,

Կանչվածների ամբողջ թիվը
Յոթը մասի բաժանեցին,
Բայց ցուցակից, ցավոք սրտի,
Երկու հոգի դուրս մնացին:
Նորից փոքր-ինչ մտորեցին,
Երկար ու ձիգ հաշվարկեցին,
Մեկ սեղանը դուրս հանելով՝
Հրավիրյալ անձանց թիվը
Վեցը մասի բաժանեցին,
Յուրաքանչյուր սեղանի մոտ
Ճիշտ նույն թվով մարդ թողեցին:
Դուք հասկացա՞ք՝ քանի հոգու
Հարսանիքին տուն կանչեցին
Եվ ամեն մի սեղանի շուրջ
Որքան հյուրի տեղ տվեցին:

ԼԱԼԿԱ՛Ն ՄԱՐԻՆ

Կանաչապատ, գողտրիկ այգում
Կար մի քանի նոր ճոճանակ,
Նրանց շուրջը խաղ էր անում
Ճպիկների հսկա բանակ:
Մանուկներից սակայն շուտով
Փոքրիկ թափոր առանձնացավ
Ու մեկմեկու հրմշտելով՝

Ճոճանակին վրա պրծավ:

Երբ ամենքը նստած էին,

Պստիկ Մարին այնտեղ վազեց,

Բայց քանի որ էլ տեղ չկար,

Լալկանիկը աղաղակեց:

Ծնողներին չհաջողվեց

Կամակորի ձայնը կտրել,

Դե նրանք էլ որոշեցին

Աղջնակին տեղավորել,

Նստածներին շուտ զույգեցին,

Մեկ նստատեղ ազատեցին:

Ի՛մ գիտունիկ, ապա պարզիր՝

Ճոճանակից քանի հատ կար,

Մինչ լացկանի միանալը

Դրանց վրա որքան մարդ կար:

ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Ես եղբորս խնդրանքով
Մի ազատ օր ճարեցի
Եվ կլորիկ գումարով
Տոնավաճառ գնացի:
Ինչ որ պետք էր, ճարեցինք,
Ամեն մանրուք գնեցինք,
Երբ որ փողս պակասեց,
Մի լավ շապիկ հանդիպեց:
Գրպանումս ինչ որ կար,
Արագորեն համրեցի,
Առանց երկար խորհելու՝
Ինձնից մեծին ասացի.
-Երկու հազար թե ինձ տաս,
Քեզնից երկու անգամ շատ
Մորս դրամ կունենամ,

Երկու շապիկ ես կառնեմ
Ու փոխեփոխ կհագնեմ:
-Չէ՛, սիրելի՛ս, չի լինի,
Կարծում եմ՝ ճիշտ կլինի,
Եթե այդքան դո՛ւ ինձ տաս.
Այդ ժամանակ երկուսով
Նույնչափ գումար կունենանք,

Առաջարկված հագուստից
Ամեն մեկս մեզ համար
Ձեռք կբերենք, կգնանք:
Իսկ մնացած դրամը
Իրար վրա թե դնենք,
Մի երրորդն էլ առնելով`
Մեր հոր համար կպահենք:
Իմ եսասեր արարքից
Ամոթահար մնացի,
Մեծ եղբայրս ոնց ասաց,
Նման ձևով վարվեցի:
Այս զրույցը լսելով`
Կարո՞ղ ես դու գուշակել`
Գումարներս որքան էր,
Եվ շապիկը ինչ արժեր:

ԳԱՐԵՀԱՑ

Ես գարեհաց ուզեցի
Եվ պապիկիս խնդրեցի՝
Ցանկությունս չմերժի,
Հացի խմոր նա հունցի:
Տապս խուքս չանպեսեց,
Գարին սիրով ինձ պվեց,

Որ ամբարից փուն փանեմ,
Այլուր սարքեմ ու թողնեմ:
Լիքը թասը գրկեցի,
Հանկարծ ծվոց լսեցի,
Արագ մյրա հացապուն
Ու ի՜նչ պեսնեմ, մեր կապուն
Ճանկել է գորշ մկնիկին,
Դեմ է փվել դնչիկին:
Ամանը ցած դրեցի,
Խեղճ փոքրիկին փրկեցի,
Բայց անապրված ճապիկը
Հափիկները երբ պեսավ,
Իսկույն թասի մեջ մրավ,
Ուրելիքին պեր դառավ:
Պարահածից զարմացած`

Քար կտրեցի շփոթված.

«Հիմա ինչպե՞ս եւ վարվեմ,

Գարին թողնե՞մ, թե՞ փանեմ,

Իսկ որ մկնիկը մնա,

Փիսոն անխոս կուլ կտա»:

Բարդ խնդիր էր ինձ համար,

Լուծում էր պետք

Խիստ հարմար,

Մտածեցի քիչ երկար,

Վերջը գտա ճար-հնար։

Երեքին էլ վեր առա,

Մեկիկ-մեկիկ տուն տարա։

Դո՛ւ ինչ ձևով կվարվես,

Ում ինչի՞ հետ կթողնես,

Որ ոչ մեկը չտուժի,

Ոչ էլ՝ գարուց պակասի։

ՏԱՏՍ

Տատս թեև անգրագետ էր,
Բայց հաշիվը իր լավ գիտեր,
Նա ճագար ու հավ էր պահում,
Ճշգրիտ թիվը մտապահում:
Առավոտ վաղ` արշալույսից,
Դուրս էր թողնում նրանց բնից,

Իրիկունը շուտ հավաքում,
Ներս ածելով դուռն էր փակում:
Մեկիկ-մեկիկ գումարում էր,
Երեսունհինգ հատ համրում էր,
Բույնն էր կողպում հորանջելով,
Խոշոր ձվեր պահանջելով:
Կարո՞ղ ես դու հիմա պարզել,
Թե քանի հավ ու ճագար էր
Հավանոցում փափս պահում:
Հուշեմ միայն, որ իմանաս,
Այդ բոլորը նոր միասին
Ո՛չ ավել կամ ո՛չ էլ պակաս
Իննսունչորս ոտք ունեին:

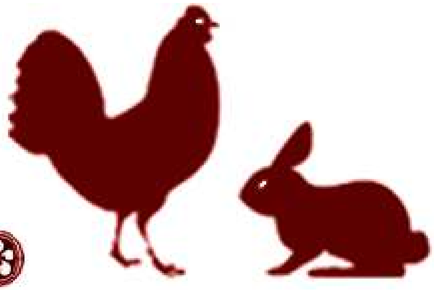

ԿՈՆՖԵՏՆԵՐԸ

Թոռնիկներին կարոտել,
Տատիկը հյուր էր եկել,
Միրունապես բալեքին
Անուշեղեն էր բերել:
Երբ ճաշելը վերջացրին,
Քաղցրավենիքը առավ,

Դրանց թիվը հաշվելով՝
Չորս հավասար մաս արավ:
Տասնվեց հայ սալիկը
Երեխեքին բաժանեց,
Յուրաքանչյուր փոքրիկին
Չորս մեծ կոնֆետ նվիրեց:
Ամեն մեկն իր բաժինը
Ձեռքը առավ ու գնաց,
Այնինչ վերջում պուփի մեջ
Չորս կոնֆետ էլ դեռ մնաց:
Ի՞նչ ես կարծում, բարեկա՛մ,
Ինչ՞պ էր բաշխել պապիկը,
Կամ մնա՞ց չորս հապիկը,
Թե կարող ես, ինքնուրույն
Պարզի՛ր հարցիս գաղտնիքը:

ՈՐՍՈՐԴՆԵՐԸ

Երեք եղբայր թռչնորս արին,
Չհասկացան՝ ոնց մութն ընկավ,
Մեկն ուշադիր զննեց չորս դին,
Հեռվում փոքրիկ հյուղակ տեսավ:
Որսը հապճեպ հավաքեցին,
Մոտ գնացին խուլ տնակին,

Տանտիրոջից պետ խնդրեցին,
Որ գիշերեն հարկի տակին:
Իրենց բռնած լորիկներից
Փոքր-ինչ տվին ալևորին,
Որ հաց սարքի, սեղան գցի,
Հյուրընկալի իրենց կարգին:
Տանջահար ու հոգնած էին,
Խարի վրա մեկնվեցին,
Քաղցր նիրհը շուտով հաղթեց,
Հենց հատակին մրափեցին:
Անպառապահ ժիր ձերունին
Եղբայրներին իրոք խղճաց,
Սոված-ծարավ ննջել էին՝
Իրար կողքի գետնին փռված:
Որսամիսը փեսրահանեց,

Պավամանով փուռը դրեց,
Ճոճաթոռի մեջ խրվելով՝
Արջի քնով մեկեն պարվեց:
Երբ գիշերը պանջող սովից
Տղաներից մեկն արթնացավ,
Խաշած հավքի անուշ բույրից
Համեղ լորը մրքովն անցավ:

Կերակուրը զգույշ բերեց,
Եղբայրաբար բաժին արեց,
Ճնչակտուր փորը լցրեց,
Թիկն տալով խռմփացրեց:
Կեսգիշերին ճաշի հոտը
Առավ ևս մի քնկոտը,
Նախորդի պես փուռը բանաց,
Ուտելիքը հանեց ձեռաց,
Լորիկներին փայ-փայ արավ,
Հասանելիքն արագ կերավ,
Ճաշամանը տեղը խցկեց,
Թախտին պառկեց ու շնթռկեց:
Գիշերային ձայն-ժխորը
Ոտքի հանեց մեծ եղբորը,
Սովահարը հիշեց լորը,
Քաղցից իսկույն գոռաց փորը:

Նա էլ ճաշը անձայն հանեց,
Փութկոտ երեք պեղ բաժանեց,
Մասնաբաժինն անուշ արավ,
Պիսապ թողած քնին դառավ:
Առավոտ վաղ որ արթնացան,
Որսորդները սովածացան,
Հյուրընկալը սեղան բացեց,

Վաղուց պատրաստ թռչունները
Նախաճաշի սուփրին դրեց,
Ինքն էլ նստեց ու ամբողջը
Չորս հավասար տեղ բաժանեց:
Որսկանները խիստ զարմացան,
Երբ սեղանին ութ լոր տեսան,
Չորսով կերան այդ բոլորը,
Բայց նյութ չընկավ նրանց փորը:
Ի՞նչ հաշիվ էր գիշերն արվել,
Քանի՞ հավք էր փուռը դրվել,
Ով քանի՞ն էր մենակ կերել,
Փորձիր ինքդ ի մի բերել:

ՀԱՄՈՅԻ ԿՏԱԿԸ

Համոն լավ էր վաստակում,
Բայց ոչինչ չէր կուտակում,
Գոհանում էր եղածով,
Քեֆ էլ կաներ չեղածով:
Կերավ, խմեց, կատակեց,
Ամեն հաճույք ճաշակեց,
Իր աշխատած փողերից
Լոկ գրոշներ կտակեց:
Մահվան ժամը որ եկավ,
Հումորն էլի միտն ընկավ,
Ունեցվածքը նվիրեց,
Զավակներին դիմելով`
Լրջմիտ տոնով պատվիրեց.
-Ինձնից հետո առանձին

Ամուսնանար արկղիկին,
Որքան դրամ կգտնեք,
Տույնքան վրան հավելեք,
Սպասվածից նոր միայն
Երկու հազար կհանեք:
Վերջում ինչ որ կմնա,
Ջուրը գցեք, թող գնա...

Ավագ որդին ճիշտ վարվեց,
Ծեր հոր կամքը կատարեց,
Միջնակն էլ նույն բանն արեց,
Հետո փոքրին հորդորեց՝
Կամք-պատգամը չխախտի,
Ինչ ասվել է, այն անի:
Իսկ երբ կրտսեր զավակը

Առավ փողի իր չափը,
Տուփը լրիվ դատարկվեց:
Տղաներն էլ դա վերցրին,
Վրան «Կտակ» գրեցին
Եվ իրենց հոր պատվերով
Գետի մեջը գցեցին:
Բարի' եղիր հաշվարկել,
Կամ էլ՝ փորձիր գուշակել՝
Ուտող-խմող մեր Համոն
Ինչ գումար էր կտակել:

ՄԽՈ ՔԵՌԻՍ

Մի դեպք պատմեմ իմ անցյալից՝
Մանկությանս տարիներից,
Հուշերումս չի պահպանվել,
Քանզի վաղ է դա կատարվել:
Տարիներ են բազում անցել,
Քեռակինս չի մոռացել,

Որ երբ պստիկ բալիկ էի,
Մեկ պարեկան հազիվ կայի,
Մայրս մարդին՝ վաղ գարնանը,
Թողել է ինձ քեռուս տանը:
Բաժանմանը չեմ դիմացել,
Արտասվել եմ, անվերջ լացել,
Միտ քեռիս ճար չի գտել,
Ծծակով է ձայնս կտրել,
Բերանս է զոռով խցկել,
Համոզելով՝ լաց չլինեմ,
Բայց հանել եմ ու դեն նետել,
Հեկեկալով մորս փնտրել:
Մորեղբայրս չի դիմացել,
Հնարանք է նա մտածել,
Որ ինչքան էլ փորձեր անեմ,
Բերանիցս այն չհանեմ,

Ծվծվոցով գլուխ տանեմ:
Պարահանդը հենց իմացա,
Քեռուս վրա շատ զայրացա,
Վիրավորված արտնեղեցի,
Հերո արտանց ծիծաղեցի:
Երբ նրա տեղն ինձ դրեցի,
Ապա շուտով համոզվեցի՝

Չար մտքով չէր բնավ արել,
Այլ պարզապես իմ միալար
Տզրզոցն էր զահլան տարել,
Ողջ գիշերը անքուն պահել:
Հիմա ասեք՝ գլխի ընկա՞ք՝
Հնարամիտ, հանաքասեր
Մխո քեռիս ինչ էր արել,
Եթե՝ այո, խնդրում եմ ձեզ՝
Նման օյին չհնարեք,
Մանկիկներին չչարչարե'ք:

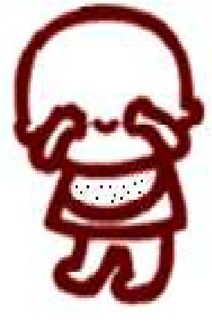

ՆՎԵՐՆԵՐԸ

Նոր տարին էր մոտենում,
Հայրս շատ էր ցանկանում
Մեզ այնպիսի նվեր տա,
Որ ամենքիս դուրն էլ գա:
Հարցմունք արեց նա հերթով՝
Արդյոք ինչ ենք երազում,
Ամանորի առիթով
Ինչ նվեր ենք մենք ուզում:
Ես խնդրեցի մեծ գնդակ,
Ավազ քույրս՝ սև մուշտակ,
Իսկ մեր կրտսեր եղբայրը՝
Փայտից շինված մի նավակ:
Տարեմուտի գիշերը
Տանտերկուսը երբ զարկեց,
Ձմեռ պապը այցելեց,

Ընծաներով զարմացրեց:

Ասեմ՝ մանկուց եմ սիրում

Թվեր գրել, գումարել,

Բազմապատկել ու հանել,

Բարդ հաշվարկներ կատարել:

Դրա համար ես վերցրի,

Նվերները զննեցի,

Պիտակների գները
Իրար կողքի գրեցի,
Այդ բոլորը միասին
Ութսուն հազար համրեցի:
Իմ գնդակը հույժ համեստ,
Անչափ ցածր գին ուներ,
Այ, քույրիկիս մուշտակը
Դրա ութ գինը արժեր,
Իսկ եղբորս նոր ընձան
Թանկ էր իմից յոթ անգամ:
Եթե դու էլ ջանք թափես,
Հաշվես կամ էլ գուշակես,
Ամեն մեկիս նվերի
Գինը հաստատ կպարզես:

ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԸ

Զառ արեգի ճաճանչները
Այգաբացին դեմքիս առա,
Քաղցրահունչիկ երազներից,
Անուշ քնից շուտ վեր թռա:
Դեռ չբացվող աչուկներս
Հորանջելով տրորեցի,

Պույրի նման խարխափելով՝
Զարթուցիչս որոնեցի:
Ալաքների անշարժ դիրքից
Տեղնուպեղը շվարեցի,
Մի վայրկյանում կայծակնաքար
Անկողնուցս վար ցատկեցի:
Աչք գցեցի խոհանոցի
Պատին գամված ժամացույցին՝
Մոռանալով, որ այն վաղուց
Դադարել էր աշխատելուց:
Հեռուսպացույց եւ միացրի,
Միգուցե նա՞ ժամը կասի,
Մև էկրանից գլխի ընկա՝
Տանս նույնիսկ հոսանք չկա:
Անկեղծ ասած՝ կասկածում եմ,
Թե մուծել եմ ամսավարձը,

Ինչքան միտքս փորփրեցի,

Չպարզեցի փանջող հարցը:

Ճիշտ է, օրը կիրակի էր,

Ուշ զարթնելը ինձ չէր հուզում,

Բայց դե հազար գործ ունեի,

Հյուրի էի դեռ սպասում:

-Տե՛ր իմ, այս ի՞նչ օրի հասա,

Մա՛րդ էլ այսքան ճախորդ լինի,
Քո հեգնա՛նքն է, թե՛ դաս է սա,
Ես սրա՛ն եմ ես արժանի:
Խոսք տվեցի այսուհետև
Աչալուրջ ու զգոն լինել,
Ամենօրյա նիստուկացիս,
Բարք-կենցաղիս միշտ հետևել:
Անփույթ վարքս Աստված ներեց,
Միտքս իսկույն լուսավորեց...
Զարթուցիչս շուտ լարեցի,
Մի մոտավոր ժամ դրեցի,
Սպորտային հագուստ հագա,
Թեթև քայլքով փողոց ելա:
Շտապեցի հրապարակ,
Ուր կար հսկա մի աշտարակ,
Նրա վրա վաղ ու վաղուց

Ամրացված էր մեծ ժամացույց:
Թվացույցին հենց նայեցի,
Պահը մտքում ամրագրեցի,
Չխորհեցի երկար-բարակ,
Վերադարձա ոչ շատ արագ,
Ինչ քայլերով այնտեղ հասա,
Նույն տեմպերով ես տուն դառա,

Սենյակ մտա արագորեն,
Ժամն ուղղեցի հապճեպորեն:
Մի'շտ եմ ասում, մի' զարմացիր,
Սլաքները երբ շտկեցի,
Այդ ամենը րոպեների
Ճշգրտությամբ կատարեցի:
Եթե գտնես դու ինքնուրույն
Պարզից էլ պարզ եղանակը,
Կհամոզվես, թե ինչ ուրույն
Ձևով գտա ժամանակը:

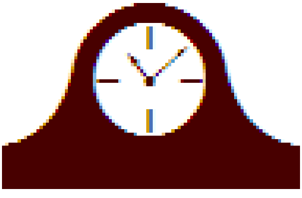

ԽԱԾԸ

Ձմռան ցուրտը որ ընկավ,
Խաշն ամենքի միտքն եկավ,
Խոհանոցում ամեն տան
Խաշամաններ տեղ գտան:
Ավանդույթի համաձայն,
Հացթուխը և աղջիկը,

Մսագործն ու կնիկը
Որոշեցին խաշ դնել,
Սիրված ճաշը վայելել:
Վեց հափ լավաշ թխեցին,
Կերակուրը եփեցին
Ու դեռ օրը չբացված՝
Սուփրասեղան նստեցին:

Երեք մեծ թաս երբ լցրին,
Կաթսան լրիվ պարպեցին,
Ուտելիքը հավասար,
Արդարաբար բաշխեցին.
Ամեն մեկին բաժին ընկավ
Երկու լավաշ, մեկ աման խաշ:
Հայր ու աղջիկ, այր ու կին
Մի՜ կուշտ կերան, փռզեցին,
Բոլորն էլ գոհ մնացին,
Բայց դա ինչպե՞ս արեցին:

ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՀԱՅՐՍ

Մարտի ութին ընտանիքով՝
Ծնողներս, եղբայրս, ես,
Հյուր գնացինք նվերներով
Մոնա տատին մեր ժպտերես:
Հեղեղ տեղաց ճանապարհին,
Եվ երբ հասանք ջրի ափին,
Գետը գտանք փրփրակալած,
Իր եզերքից վերև ելած:
Կամրջակն էր քշել-տարել,
Միակ ճամփան տեղահանել,
Կանգնել էինք տարակուած՝
Չիմանալով, թե ինչ անել:
Թարսի նման մոտակայքում
Կենդանի շունչ չէր նշմարվում,

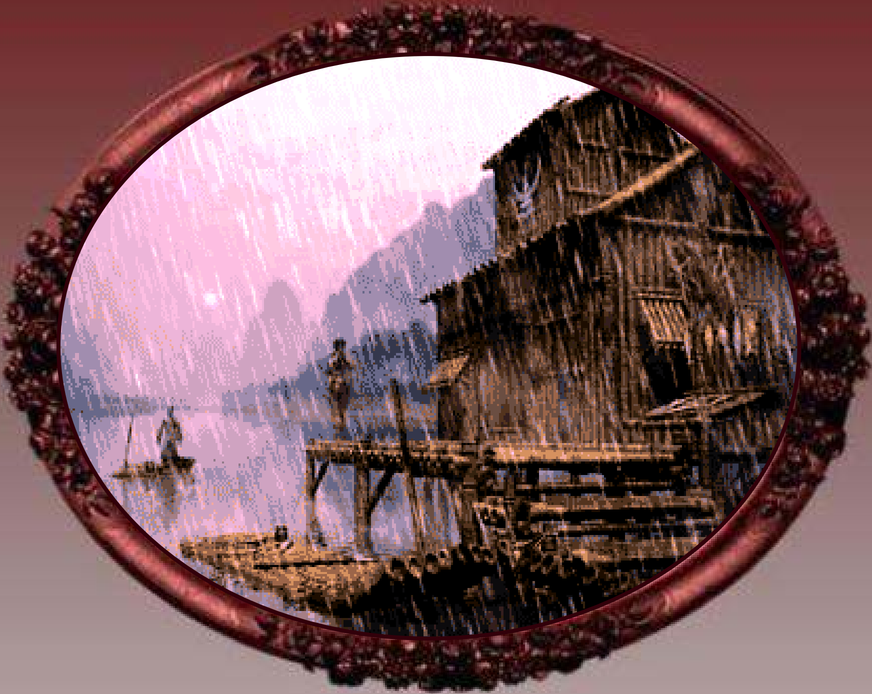

Տեղատարափ խենթ անձրևն էլ
Կարծես լռել չէր պատրաստվում:
Հայրս հիշեց Երեմ պապին,
Որն ապրում էր գյուղատակին,
Գնաց-դիմեց ծանոթին հին՝
Մեզ ձեռք մեկնի դժվար պահին:
Այնորը չորս դին նայեց,

Հոգոց հանեց ու երկքայեց.
-Հին մակույկս հազիվ օգնի,
Թե բոլորդ մեջը նստեք
Կամ մեծերով անցնել փորձեք,
Համոզված եմ՝ կխորտակվեք.
Սրանով լոկ երկու անձով՝
Մեկ երեխա ու մեկ մեծով,

Կամ էլ` միայն փոքրիկներով
Կարելի է անցնել հերթով:
-Ճամփերս ինչ, հնար չունենք,
Մի կերպ պիպի մորս պեսնենք,
Նրան գիպեմ, չի հավապա,
Համոզված եմ` կնեղանա:
-Ասենք` անցար դու այն ափը,
Ով կբերի իմ նավակը...
Բայց դե հայրս չվարանեց,
Մպամոլոր պեսք ընդունեց,
Քիչ անց դեմքին ժպիպ եկավ,
Քանզի անցման ձևը գպավ:
Հորդ անձրևը հենց խաղաղվեց,
Խոլ գեպակն էլ քիչ հանդարպվեց,
Հա'մ մեզ անցման ձևը հուշեց,
Հա'մ մակույկը այնպեղ պահեց,

Որ ետդարձին նույն հնարքով
Մեր ափ հասնենք ընտանիքով:
Այս խնդիրը ինքդ լուծիր,
Թե չստացվի, հորդ դիմիր,
Համոզված եմ՝ նա էլ անշուշտ
Իմ ծնողից ետ չի մնա,
«Ի՜նչ մեծ բան է»,- կասի նա քեզ,
Պատասխանը տեղում կտա:

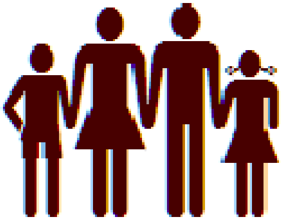

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

ԱՔԼՈՐԻ ՎԻՇՏԸ–Աքաղաղը ձու չի ածում:

ԼԱՅԿԱՆ ՄԿՆԵՐԸ–Կար ընդամենը 33 մուկ:

ՀԱՐՍԱՆՔԱՏՈՒՆ–Հրավիրվել էր 72 մարդ:

ԼԱՅԿԱՆ ՄԱՐԻՆ–Կար 3 ճոճանակ և 4 ճոճվող երեխա:

ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ–Մեծ եղբոր մոտ մնացել էր 10.000 դրամ, փոքրի մոտ՝ 14.000, իսկ շապիկն արժեր 8.000 դրամ:

ԳԱՐԵՀԱՑ–Տանել մկնիկին, թողնել պանրը, գալ, կապվին տանել, իսկ մկնիկին ետ բերել, թողնել հացատանը, գարին տուն տանել, թողնել կապվի մոտ, վերադառնալ և տանել մկնիկին:

ՏԱՏՍ–Տատիկը պահում էր 23 հավ ու 12 ճագար:

ԿՈՆՖԵՏՆԵՐԸ–Տատիկը թոռնիկներից մեկին կոնֆետը տուփով էր տվել:

ՈՐՍՈՐԴՆԵՐԸ–Փուռն էր դրվել ընդամենը 27 լոր: I եղբայրը կերել էր 9 լոր, II-ը՝ 6, III-ը՝ 4:

ՀԱՄՈՅԻ ԿՏԱԿԸ–Համոն կտակել էր 1750 դրամ:

ՄԽՈ ՔԵՌԻՍ–Քեռին ծծակին թել է կապել և երկու կողմից ամրացրել փոքրիկի ականջներից:

ՆՎԵՐՆԵՐԸ–Գնդակն արժեր 5.000 դրամ, մուշտակը՝ 40.000, իսկ նավակը՝ 35.000:

ԺԱՄԱՑՈՒՅՑԸ–Տրամաբանությունը պահանջում է

հարցի լուծման հետևյալ եղանակը: Դուրս գալուց առաջ նա գործի է գցել զարթուցիչը՝ մոտավոր ժամ նշելով: Հասնելով աշտարակի ժամացույցին՝ մտքում ամրագրել է ճիշտ ժամը և նույն արագությամբ վերադարձել: Եթե զարթուցիչը ցույց է տվել, որ տերը տնից դուրս է եկել ենթադրենք՝ 20 րոպե առաջ, նշանակում է՝ դրա կեսը վարնել է հրապարակ հասնելու, իսկ մյուս կեսը՝ ետդարձի վրա, քանի որ նա նույն արագությամբ է գնացել և վերադարձել: Աշտարակի ժամացույցի ցույց տված իրական ժամին հավելել է տուն հասնելու համար ծախսված 10 րոպեն և ճշգրտորեն ուղղել է ժամացույցը:

ԽԱՇԸ–Հացթուխի աղջիկը մսագործի կինն էր:

ՀՆԱՐԱՄԻՏ ՀԱՅՐՍ–Խնդրի լուծման ընթացքում պետք է պահպանել նմանատիպ համադրություն, որպեսզի նավակը ջրասույզ չլինի: Նախ՝ անցնում են երկու երեխաները, տղան ետ է բերում նավակը՝ մորն անցկացնելու համար: Նրան դիմացի ափը փեղափոխելով՝ վերադառնում է, և հայրն ու որդին միասին անցնում են: Մակույկը մնում է իրենց մոտ և նրանք նույն կերպ ետ են դառնում՝ վերադարձնելով այն իր փիրոջը:

Կ. Ս. ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ

ԷԼ. ՓՈՍՏ՝ karinemkrtumyan@rambler.ru

ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՏԱՏԻԿԻՍ ՄՆԴՈՒԿԻՑ

II ՄԱՍ

ՄԻՋԻՆ ՏԱՐԻՔԻ
ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ԽՄԲԱԳԻՐ
ԵՎ ՍՐԲԱԳՐԻՉ՝
ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ

ՄՈՒՏՔԱԳՐՈՂ ԵՎ
ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՁԵՎԱՎՈՐՈՂ՝
ԿԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ

ՏՊԱԳՐՎԱԾ Է «ՍՏԱՄՊԱ» ՍՊԸ-Ի ՏՊԱՐԱՆՈՒՄ,
Ք. ԵՐԵՎԱՆ, Հ/Ա Բ-1 ԹԱՂ., ՐԱՖՖՈՒ 99/1: ԷԼ.
ՓՈՍՏ՝ stampa@netsys.am ՉԱՓԸ՝ 84X60, 1/16:
ԹՈՒՂԹԸ՝ ՕՖՍԵԹ: ԾԱՎԱԼԸ՝ 3,85 ՏՊ. ՄԱՄՈՒԼ: